

**WYTYCZNE**  
**WOJEWODY PODLASKIEGO**

**w sprawie przygotowania warunków organizacyjnych i technicznych planowania i realizacji zadań obronnych z zakresu przygotowania i koordynacji wsparcia sojuszniczych sił zbrojnych w czasie pokoju, sytuacji kryzysowych i wojny, wykonujących zadania lub przemieszczających się przez teren województwa podlaskiego**

**ROZDZIAŁ I**

Zasady ogólne

Na podstawie art. 20 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.) oraz § 3 ust.1 pkt 2 i ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań w sprawach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16, poz. 152) ustala się, co następuje:

§ 1. Wsparcie przez państwo gospodarza Host Nation Support zwane dalej „HNS” to cywilna i wojskowa pomoc udzielana przez państwo gospodarza w czasie pokoju, sytuacji kryzysowych i wojny sojuszniczym siłom zbrojnym i organizacjom, które są rozmieszczone, wykonują zadania lub przemieszczają się przez terytorium państwa gospodarza.

§ 2. Celem wsparcia przez państwo gospodarza jest zapewnienie wzmocnienia wysiłku w dążeniu dowódcy wojsk sojuszniczych prowadzącego operacje lub ćwiczenia na obszarze kraju przyjmującego do osiągnięcia odpowiedniego poziomu sprawności i efektywności ekonomicznej realizowanych zadań. Realizacja celu obejmuje zarówno etapy przyjęcia oraz pobytu, jak i przemieszczania skierowanych sił zbrojnych państw wysyłających.

§ 3. Rzeczypospolita Polska stając się członkiem Sojuszu Północnoatlantyckiego przyjęła na siebie m. in. zobowiązania dotyczące przeniesienia obowiązujących w sojuszu zasad współpracy w zakresie wspierania wojsk sojuszniczych przebywających na terytorium państwa goszczącego. Jedną z form praktycznego wypełnienia tego zobowiązania jest przygotowanie, a w sytuacjach tego wymagających uruchomienie systemu HNS. Aby sprawnie funkcjonował system wsparcia, niezbędnym jest zagwarantowanie udziału w nim sił zbrojnych państwa gospodarza, organów administracji publicznej i niektórych innych podmiotów i instytucji.

§ 4. Obszary wsparcia obejmują w szczególności:

- 1) działalność prewencyjną zapewniającą siłom sojuszniczym bezpieczeństwo oraz ochronę przed działalnością dywersyjno-sabotażową i penetracją;

- 2) udostępnianie rejonów i infrastruktury dla potrzeb ześrodkowania, zakwaterowania wojsk oraz składów do magazynowania ich uzbrojenia i sprzętu wojskowego, zapasów środków bojowych, materiałowych, technicznych i wyposażenia;
- 3) zapewnienie możliwości wykorzystania wydzielonej sieci transportowej do przyjęcia sił i środków, udzielenie pomocy w zakresie organizacji przemieszczania z punktów przyjęcia do rejonów wykonywania zadań, umożliwienie zaopatrywania uzupełniającego;
- 4) zabezpieczenie przybyłych wojsk w sprzęt, środki materiałowe i usługi w zakresie zakwaterowania, stworzenia odpowiednich warunków socjalno-bytowych, sanitarno-higienicznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz wyposażenie miejsc działania (pracy);
- 5) udzielenie ograniczonej pomocy w pracach konserwacyjno-remontowych sprzętu, dostępności do artykułów żywnościowych, wody, energii elektrycznej i ciepłej oraz gazu;
- 6) dostarczanie, przechowywanie, dystrybucję oraz uzupełnianie podstawowych materiałów pędnych i smarów;
- 7) zapewnienie pomocy medycznej, w tym ewakuację chorych i rannych;
- 8) zatrudnianie pracowników cywilnych do zabezpieczenia funkcjonowania tworzonych baz, realizacji napraw, konserwacji i obsługi sprzętu oraz ochrony przeciwpożarowej;
- 9) udostępnienie systemów informacyjnych i łączności;
- 10) udostępnianie informacji o wymaganiach administracji rządowej i samorządowej, dotyczących obowiązującego w Polsce prawa, spraw porządkowych, ochrony środowiska;
- 11) gromadzenie oraz aktualizację informacji i danych o zasobach obronnych nie zarezerwowanych na mobilizacyjne i wojenne potrzeby naszych sił zbrojnych, a możliwych do wykorzystania w ramach udzielanego wsparcia;
- 12) obsługę prasową oraz pomoc prawną.

§ 5. Zasadnicze dokumenty odniesienia:

- 1) art. 117 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej z 13 listopada 2007r.;
- 3) umowa między Państwami - Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych sporządzona w Londynie dnia 19 czerwca 1951r. (Dz. U. z 2000r. Nr 21, poz. 257);
- 4) umowa między Państwami - Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego a innymi państwami uczestniczącymi w Partnerstwie dla Pokoju dotycząca statusu ich sił zbrojnych oraz jej Protokół dodatkowy, sporządzony w Brukseli w dniu 19 czerwca 1995r. (Dz. U. z 1998r. Nr 97, poz. 605);
- 5) ustawa z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. Nr 93, poz. 1063 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.);

- 7) ustawa z dnia 22 czerwca 1995r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 398 z późn. zm.);
- 8) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 sierpnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu ponoszenia i regulowania opłat za świadczenia zdrowotne udzielane żołnierzom wojsk obcych i ich personelowi cywilnemu (Dz. U. Nr 160, poz. 1357);
- 9) rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie Komisji do rozpatrywania roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych przez wojska obce (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 44);
- 10) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie przypadków i trybu zwrotu podatku od towarów i usług siłom zbrojnym, wielonarodowym kwaterom i dowództwom oraz ich personelowi cywilnemu (Dz. U. Nr 89, poz. 850 z późn. zm).

§ 6. Podstawowe zasady obowiązujące podczas udzielania wsparcia ujęte w dokumentach odniesienia:

- 1) administracja publiczna państwa gospodarza ponosi odpowiedzialność za przygotowanie i realizację zadań HNS;
- 2) działalność organów administracji publicznej związaną z przygotowaniem i pobytem na terytorium naszego kraju koordynowana jest przez Ministra Obrony Narodowej<sup>1</sup>;
- 3) uzupełnianie i wsparcie Sił Sojuszu opiera się o prawo narodowe, z uwzględnieniem realnych możliwości danego państwa;
- 4) respektowanie uprawnień dowódców NATO do określania wymagań w zakresie HNS i zawierania umów w imieniu państwa wydzielającego wojska w skład kontyngentu;
- 5) podczas pobytu na terytorium naszego kraju wojska obce są obowiązane do przestrzegania prawa polskiego;
- 6) żołnierze wojsk obcych i ich personel cywilny w sprawach dyscyplinarnych podlegają przepisom dyscyplinarnym strony wysyłającej; w sprawach karnych o czyny popełnione na terytorium naszego kraju podlegają jurysdykcji sądów polskich;
- 7) nabywanie na terytorium naszego kraju towarów i usług odbywa się na tych samych zasadach i z zasady przez te same organy, które dokonują zakupów na potrzeby Sił Zbrojnych RP;
- 8) organy porządkowe postępują w stosunku do żołnierzy wojsk obcych według zasad obowiązujących w stosunku do żołnierzy SZ RP;
- 9) osoby fizyczne, osoby prawne lub niepaństwowe jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej mogą dochodzić swoich roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych im przez wojska obce lub personel cywilny kierując roszczenie do Ministra Obrony Narodowej;
- 10) żołnierze wojsk obcych i ich personel cywilny korzystają ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zakłady opieki zdrowotnej za odpłatnością;
- 11) pojazdy wojsk obcych są dopuszczone do ruchu na terytorium naszego kraju zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie polskimi przepisami;

---

<sup>1</sup> Koordynacja polega na informowaniu organów władzy publicznej o przedsięwzięciach związanych z pobytem wojsk obcych oraz uzgadnianiu z nimi tych przedsięwzięć.

- 12) pojazdy wojsk obcych kwalifikowane do grup pojazdów, od których wymagana jest na terenie naszego kraju opłata drogowa, mogą być z tej opłaty zwolnione przez Ministra Obrony Narodowej. Kierowcy tych pojazdów ponoszą wówczas opłatę za przejazd autostradami płatnymi;
- 13) przewozy wojsk obcych koleją odbywają się na takich samych zasadach jak przewozy wojsk własnych;
- 14) kontraktowanie usług i dostaw realizowane jest poprzez:
  - a) kontrakty planowane z góry (w sytuacjach słabego rozeznania w przyszłych działaniach oraz szacunkowe określenie potrzebnych świadczeń. Kontrahenci opłacani są za pomocą zaliczek, utrzymują określony stan gotowości do udzielenia przewidywanych dostaw i usług. Stosuje się opłaty podstawowe, stanowiące minimalne sumy rekompensujące nakłady poniesione przez dostawcę, gdyby nie doszło do realizacji kontraktu z przyczyn losowych oraz opłatę motywacyjną za dobre wykonanie dostawy lub usługi);
  - b) kontrakty doraźne (stosuje się je, gdy nie jest wcześniej znany zakres, wymagania i miejsce potrzebnych świadczeń).

## **ROZDZIAŁ II**

### Rola wojewody w systemie wsparcia HNS

§ 7. Wojewoda jako przedstawiciel Rady Ministrów w województwie, realizator ustaleń Ministra Obrony Narodowej w zakresie przygotowania i udzielania wsparcia, współdziała bezpośrednio z Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego.

§ 8. W tym celu Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego:

- gromadzi informacje na potrzeby realizacji przedsięwzięć wykonywanych w ramach obowiązku państwa gospodarza;
- współdziała z Wojewodą w planowaniu przedsięwzięć obronnych, w tym z zakresu wsparcia państwa gospodarza;
- planuje i koordynuje wykorzystanie pozamilitarnych zasobów obronnych do wsparcia sił sojuszniczych.

## **ROZDZIAŁ III**

Rola i miejsce administracji publicznej w wypełnianiu obowiązków „państwa-gospodarza”

§ 9. Wojewoda, jak i organy wojewódzkiej administracji zespolonej oraz niezespolonej, a także organy samorządu terytorialnego są obowiązane do wspierania wojsk sojuszniczych na obszarze województwa, zarówno na etapie poprzedzającym przybycie wojsk, podczas ich rozwijania, działania i powrotu oraz rozliczania udzielonego wojskom wsparcia.

§ 10. Wypełnienie obowiązków, o którym mowa w § 9, realizuje się poprzez:

- 1) przygotowanie analizy możliwości realizacji zadań wskazanych przez przedstawicieli wojsk sojusznicznych na etapie planowania pobytu i przemieszczania przez obszar województwa oraz rozliczenia okresu pobytu;
- 2) wcześniejsze wyznaczenia osób upoważnionych do koordynowania wsparcia ze strony organów administracji publicznej, kierowników innych jednostek organizacyjnych i instytucji istotnych dla udzielenia wsparcia;
- 3) zbilansowanie posiadanych możliwości na podstawie prowadzonych baz danych, zbiorów informacji, katalogów ujętych w bazie danych HNS o której mowa w § 14 ppk d;
- 4) opracowywanie procedur funkcjonowania uruchamiania punktu kontaktowego - w różnych możliwych sytuacjach, jakie mogą zaistnieć zarówno w czasie pokoju, jak i kryzysu czy wojny;
- 5) szkolenie pracowników biorących udział w wykonaniu zadań HNS na administrowanym obszarze;
- 6) ścisłą koordynację wykonania zadań na administrowanym terenie, w tym obejmujących system wymiany informacji;
- 7) udzielanie niezbędnej pomocy jednostkom organizacyjnym zaangażowanym w faktyczną realizację wsparcia, w tym w dokumentowaniu i rozliczaniu wykonanych zadań.

#### **ROZDZIAŁ IV**

##### Zasady działania i współpracy jednostek organizacyjnych w planowaniu i organizacji HNS

§ 11. Oczekiwania dotyczące planowania, utrzymania gotowości do udzielenia oraz faktycznej realizacji wsparcia wojsk sojusznicznych skutkują koniecznością organizacyjnego przygotowania organów administracji publicznej funkcjonujących w województwie do ich spełnienia.

§ 12. Przygotowania, o których mowa w § 11, powinny objąć w szczególności:

- 1) opracowanie podstawowych dokumentów planistycznych niezbędnych do szybkiego i sprawnego uruchomienia HNS w najbardziej skrajnej z możliwych do wystąpienia sytuacji;
- 2) utworzenie (przygotowanie utworzenia) punktu kontaktowego HNS, którego pracą kierowała będzie osoba, o której mowa w rozdziale IV §14 pkt. 2 oraz wyznaczeni pracownicy do jego obsługi;
- 3) szkolenie z zagadnień dotyczących HNS;
- 4) określenie i praktyczne wdrożenie zasad przekazywania informacji z uwzględnieniem funkcjonujących lub planowanych do uruchomienia w różnych stanach gotowości obronnej państwa elementów systemu kierowania;
- 5) udzielanie organom administracji wojskowej niezbędnych informacji o możliwościach jednostek organizacyjnych funkcjonujących na administrowanym terenie.

§ 13. Powoływanie i funkcjonowanie punktów kontaktowych (PK) dla potrzeb HNS:

- 1) zadaniem punktu kontaktowego HNS jest udzielenie wsparcia jednostkom wojsk sojuszniczych wykonujących zadania na obszarze województwa;
- 2) przygotowania obronne organizują: Wojewoda Podlaski, Marszałek Województwa Podlaskiego, starostowie, prezydenci miast na prawach powiatu oraz kierownicy wskazanych przez te organy nadzorowanych jednostek organizacyjnych;
- 3) punkty kontaktowe HNS w gminach będą organizowane przez wójtów i burmistrzów w miarę potrzeb, w czasie przygotowywania rzeczywistych przedsięwzięć z udziałem wojsk sojuszniczych wymagających wsparcia. Pomoc w przygotowaniu Punktów Kontaktowych HNS dla wójtów i burmistrzów będzie realizowane w powiatach planowanych do faktycznego uruchomienia zadań wsparcia;
- 4) uruchomienie punktu kontaktowego nastąpi na polecenie Wojewody.

§ 14. Zasadnicze wymagania stawiane punktom kontaktowym:

- a) punkt kontaktowy powinien być zorganizowany w siedzibie urzędu;
- b) osoby wchodzące w skład punktu kontaktowego powinny posiadać przygotowane pisemne upoważnienie do koordynowania wsparcia urzędu (kierownika urzędu), w kontaktach z przedstawicielami wojsk własnych i sojuszniczych w realizacji wsparcia;
- c) obsada punktu kontaktowego powinna posiadać dużą wiedzę o administrowanym terenie, możliwościach organów i podmiotów na nim występujących;
- d) utworzenie bazy danych HNS, która powinna określić możliwości udzielenia wsparcia wojskom sojuszniczym w zakresie: zakwaterowania, żywienia, pomocy medycznej, ochrony środowiska, usług remontowych, transportowych, pralniczych, sanitarnych, telekomunikacyjno –informatycznych oraz zaopatrzenia w materiały pędne i smary;
- e) dla potrzeb przygotowywania i uruchomienia działalności PK należy opracować i wdrożyć „Instrukcję punktu kontaktowego HNS”.

§ 15. Szkolenia z zagadnień HNS należy ujmować w rocznych planach szkolenia obronnego i prowadzić w ramach organizowanych szkoleń oraz ćwiczeń obronnych.

§ 16. w ramach szkoleń należy:

- 1) doskonalić przygotowane zapisane w planach, kartach realizacji zadań operacyjnych i innych dokumentach rozwiązania planistyczne związane z udzielaniem wsparcia;
- 2) opracowywać lub modyfikować procedury realizacji zadań, szczególnie wymagających udziału i współdziałania wielu jednostek organizacyjnych;
- 3) dokonywać analizy możliwości wsparcia z uwzględnieniem posiadanych sił (ich potencjału) i środków;
- 4) przygotowywać podległe struktury do sprawnego uruchamiania i prowadzenia wsparcia.

§ 17. Wymianę informacji i współdziałanie dla potrzeb HNS należy oprzeć na:

- 1) przygotowanych do utworzenia, w oparciu o niniejsze wytyczne, Punktach Kontaktowych HNS;

- 2) funkcjonujących strukturach kierowania i służbach dyżurnych systemu zarządzania kryzysowego;
- 3) stałych dyżurach uruchamianych w określonych sytuacjach.

## **ROZDZIAŁ V**

### **Podsumowanie**

§ 18. Zadania, wynikające z przyjętych zobowiązań międzynarodowych, dotyczące przygotowania oraz realizacji wsparcia wojsk sojuszniczych przebywających na obszarze państwa gospodarza są zadaniami niezwykle ważnymi dla realizacji celu, o którym mowa w Rozdziale I § 1 niniejszych wytycznych. Taki sam system organizują nasi sojusznicy dla przyjęcia pomocy naszych Sił Zbrojnych, po wystąpieniu sytuacji upoważniającej do jej udzielenia. Zbudowanie systemu wsparcia jest szczególnie istotne dla skrajnych i wielozdarzeniowych sytuacji kryzysowych zarówno militarnych, jak i nie militarnych. Stąd niezbędnym jest wcześniejsze przygotowanie upoważnionych przedstawicieli do reprezentowania organów administracji publicznej, tak, by w danej sytuacji organizowanie i udzielanie wsparcia jak najmniej absorbowало organ administracji publicznej.

**Dyrektor Wydziału  
Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego  
Bogusław Maksim**